

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 03.11.1976, sp. zn. 11 Co 494/7, ECLI:CZ:MSPH:1976:11.CO.494.1976.1

Číslo: 41/1978

Právní věta: Úschova klíčů od bytu zůstavitele v souvislosti s řízením o dědictví je úschovou podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) not. ř., takže tu nelze rozhodovat podle ustanovení § 72 a § 73 not. ř. K uložení klíčů od bytu zůstavitele do notářské úschovy přikročí státní notářství jen tehdy, je-li to nutné k zajištění dědictví (§ 30 not. ř.) a je-li to možné vzhledem k existujícím právům na užívání tohoto bytu jinými osobami v době smrti zůstavitele.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 03.11.1976

Spisová značka: 11 Co 494/7

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dědění, Řízení před státním notářstvím, Úschova

Předpisy: 95/1963 Sb. § 30

§ 66

§ 72

§ 73

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1978 sb. rozh.

Úschova klíčů od bytu zůstavitele v souvislosti s řízením o dědictví je úschovou podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) not. ř., takže tu nelze rozhodovat podle ustanovení § 72 a § 73 not. ř.

K uložení klíčů od bytu zůstavitele do notářské úschovy přikročí státní notářství jen tehdy, je-li to nutné k zajištění dědictví (§ 30 not. ř.) a je-li to možné vzhledem k existujícím právům na užívání tohoto bytu jinými osobami v době smrti zůstavitele.

(Usnesení městského soudu v Praze ze 3. 11. 1976, [11 Co 494/76](#))

Rozhodnutím státního notářství pro Prahu 1 byly zamítnuty návrhy pozůstalých synů zůstavitelky u bývalého manžela zůstavitelky na vydání klíčů od bytu zůstavitelky s tím, že klíče jsou předmětem úschovy u státního notářství podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. a) not. ř., neboť tu byly složeny

orgánem VB, který nevěděl, kdo z nich je oprávněn klíče převzít. Protože bývalý manžel zůstavitelky nesouhlasil, aby klíče od bytu byly vydány jen pozůstalým synům, a ti nesouhlasili, aby byly vydány bývalému manželovi zůstavitelky, uvedlo státní notářství ve smyslu ustanovení § 73 odst. 3 not. ř., že je vydá tomu z účastníků, který bude určen za oprávněného v občanském soudním řízení.

Proti tomuto rozhodnutí podali odvolání jak pozůstalí synové, tak bývalý manžel zůstavitelky. Pozůstalí synové namítali, že v bytě zůstavitelky žili jako její děti až do její smrti, že zůstavitelka byla výlučnou užívatelkou svého bytu, protože její rozvedený manžel tento byt ještě za trvání manželství opustil, že nyní jsou spoluuživateli tohoto bytu a že proto zadržováním klíčů od bytu se zasahuje do jejich práva na bydlení; k takovému zásahu není státní notářství oprávněno. Zadržování klíčů nemůže být odůvodněno ani zájmem na zajištění dědictví, protože tento zájem mohl být uspokojen soupisem a odhadem věcí v bytě, případně jejich uskladněním v jedné místnosti, která by byla za tím účelem zapečetěna. Bývalý manžel zůstavitelky ve svém odvolání namítal, že je jediným uživatelem bytu ve smyslu ustanovení § 180 odst. 1 o. z. Odvolatelé proto navrhli, aby rozhodnutí státního notářství bylo změněno tak, že se jim klíče od bytu vydávají.

Městský soud v Praze doplnil řízení konstatováním obsahu spisu obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 10 C 257/75 a změnil rozhodnutí státního notářství tak, že se klíče od bytu vydávají synům zůstavitelky R. T. a S. T.

Z odůvodnění:

Státní notářství především pochybilo v tom, když úschovu klíčů od bytu zůstavitelky považovalo za kvalifikovanou úschovu ve smyslu ustanovení § 69 odst. 1 písm. a) not. ř. O takový druh úschovy v této věci nejde. Klíče byly u státního notářství uloženy jako u orgánu projednávajícího dědictví po zůstavitelce z toho důvodu, aby byl zajištěn majetek zůstavitelky v bytě, když po jejím úmrtí došlo k rozporům mezi jejím rozvedeným manželem a jejími syny. Ze strany orgánů VB tu nešlo o uložení klíčů do notářské úschovy z toho důvodu, že by nebylo známo, komu mají být vydány, ale proto, aby nebyl narušen průběh a výsledky dědického řízení. Jde tedy o úschovu v souvislosti s řízením o projednání dědictví ve smyslu ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) not. ř. K rozhodnutí o kvalifikované úschově podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. a) not. ř. by ostatně státní notářství pro Prahu 1 se zřetelem na ustanovení § 2 vyhlášky č. 96/1963 Sb. nebylo ani příslušné.

Šlo-li o úschovu podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) not. ř. (v souvislosti s řízením o dědictví), pak v řízení o této úschově neplatí ustanovení § 72 a § 73 not. ř., jak z těchto ustanovení vyplývá. O takové úschově rozhoduje státní notářství v rámci řízení o projednání dědictví podle potřeb, smyslu a účelu tohoto řízení. Úschovu klíčů od bytu by státní notářství mohlo nařídit jen jako neodkladné opatření podle ustanovení § 30 not. ř. v případě, že by to bylo nejen nutné pro zajištění dědictví, ale že by to bylo i možné se zřetelem na existující užívací právo k bytu, které státní notářství musí respektovat, a není možné, aby jejich uspokojení účastníkům řízení nebo jiným osobám opatřením podle ustanovení § 30 not. ř. znemožnilo nebo nepřiměřeně ztížilo. Při tom státní notářství není oprávněno rozhodovat o tom, kdo je nebo není oprávněným uživatelem bytu zůstavitele po jeho smrti, protože o tom přísluší rozhodovat v případě sporu příslušnému soudu v občanském soudním řízení. Státní notářství musí vycházet z posledního stavu věci, jaký tu byl v době úmrtí zůstavitele.

V projednávané věci byt společně se zůstavitelkou až do její smrti užívali její synové. Bývalý (rozvedený) manžel zůstavitelky v době smrti zůstavitelky s ní v tomto bytě nebydlel. V době smrti zůstavitelky tedy byli oprávněni v bytě bydlet pozůstalí synové a na tom stavu věci nelze pozůstalým synům v dalším užívání bytu bránit, protože by jinak byli zbaveni svého práva na bydlení vyplývajícího z ustanovení § 179 odst. 1 o. z.

Bylo proto nutno napadené rozhodnutí změnit tak, že se klíče vydávají synům zůstavitelky, aby mohli

v bytě i nadále bydlet (§ 227 a § 220 odst. 1 o. s. ř.). Žádost bývalého manžela zůstavitelky o vydání klíčů byla zamítnuta, protože v době smrti zůstavitelky se v bytě nezdržoval. Pokud bude i nadále uplatňovat právo k bytu, má možnost podat návrh v občanském soudním řízení.

Kdyby státní notářství v dalším průběhu řízení o dědictví dospělo k závěru, že je v zájmu zajištění dědictví zapotřebí provést neodkladné opatření podle ustanovení § 30 not. ř. ve vztahu k majetku, který je uložen v bytě zůstavitelky, bude na něm, aby k tomu volilo vhodnou formu (§ 30 odst. 2 not. ř.), která ovšem nebude znemožňovat nebo neúměrně narušovat práva osob užívajících byt.